

Tuyên bố Jakarta về Nguyên tắc của Cơ quan chống tham nhũng

Jakarta, 26-27 tháng 11 năm 2012

Ngày 26-27 tháng 11 năm 2012, những người đứng đầu các cơ quan chống tham nhũng trước đây và hiện nay, những người hoạt động trong lĩnh vực chống tham nhũng và các chuyên gia trên toàn thế giới đã gặp gỡ tại Jakarta theo lời mời của Ủy Ban Chống Tham nhũng (KPK) Indonesia, Chương trình Phát triển Liên Hợp Quốc (UNDP) và Cơ quan chống Ma Túy và Tội Phạm Liên Hợp Quốc (UNODC) để thảo luận về “Những nguyên tắc của Cơ quan Chống Tham nhũng” nhằm thúc đẩy và tăng cường tính độc lập và hiệu quả của các cơ quan chống tham nhũng.

Các đại biểu bao gồm những người đứng đầu các cơ quan chống tham nhũng và đại diện của các mạng lưới khu vực, đặc biệt là Mạng lưới các cơ quan chống tham nhũng quốc gia Tây Phi, Các lực lượng chống tham nhũng Đông Nam Á, Mạng lưới Liêm chính chống tham nhũng Ả Rập, Diễn đàn Chống tham nhũng Nam Phi, Hiệp hội các cơ quan chống tham nhũng Đông Phi, Đối tác châu Âu chống tham nhũng/ Mạng lưới Đầu mối chống tham nhũng châu Âu.

Đại diện của Chương trình Phát triển Liên Hợp Quốc, Cơ quan Chống Ma túy và Tội phạm Liên Hợp Quốc, Cao ủy Liên Hợp Quốc về Nhân quyền và Tổ chức Minh bạch Quốc tế tham gia trong phần dẫn đề. Tổ chức Hợp tác và Phát triển Kinh tế và Ngân hàng Thế giới cũng có những đóng góp cho hội thảo.

Các đại biểu đã xem xét và thảo luận kinh nghiệm các quốc gia trên toàn thế giới, những thách thức mà các cơ quan chống tham nhũng ở các quốc gia phải đối mặt, và những yêu cầu đảm bảo tính độc lập và hiệu quả của các cơ quan chống tham nhũng.

Với suy nghĩ Hội nghị thảo luận và đưa ra những hướng dẫn cụ thể cho các cơ quan chống tham nhũng làm thế nào để thúc đẩy và tăng cường tính độc lập và hiệu quả của các cơ quan chống tham nhũng;

Với sự thừa nhận tính đa dạng của các cơ quan chống tham nhũng trên toàn thế giới trong đấu tranh chống tham nhũng với thực tế một số cơ quan chống tham nhũng có thêm nhiệm vụ phòng ngừa tham nhũng, một số cơ quan lại trọng tâm vào chức năng điều tra hay truy tố, hoặc kết hợp tất cả các chức năng này;

Khi gọi nhắc lại những cam kết và nghĩa vụ quốc tế ở cấp khu vực và toàn cầu, trong đó có Công ước Liên Hợp Quốc Chống Tham nhũng (UNCAC), đảm bảo tính độc lập của các cơ quan chống tham nhũng;

Khi gọi nhắc lại Tuyên bố Marrakech của Hiệp hội Quốc tế các Cơ quan Chống Tham nhũng trong cuộc họp Đại hội đồng và cuộc Họp Thường niên lần thứ Năm đã ban hành cam kết “chung hành động và hỗ trợ [...] đảm bảo các cơ quan chống tham nhũng [...] có thể thực hiện tốt chức năng với sự độc lập cần thiết, đảm bảo và ổn định ngân sách và đội ngũ nhân sự chuyên nghiệp, được đào tạo chuyên sâu nhằm hoạt động hiệu quả và không chịu ảnh hưởng không mong muốn theo điều 6 và điều 36 của UNCAC”;

Khi gọi nhắc lại Nghị quyết 3/2, 3/3 và 4/4 được thông qua tại Hội nghị các Quốc gia thành viên tham gia UNCAC phần ba và bốn công nhận “tầm quan trọng sống còn của việc đảm bảo tính độc lập và hiệu quả của các cơ quan chống tham nhũng”.

Lưu ý đặc biệt tiêu chuẩn Cơ quan Chống tham nhũng do Đối tác Châu Âu chống tham nhũng/ Mạng lưới Đầu mối chống tham nhũng châu Âu xây dựng và đưa ra tại Hội nghị thường niên lần thứ 6 và cuộc họp Đại hội đồng Hiệp hội Quốc tế các Cơ quan chống tham nhũng;

Lưu ý đặc biệt nghị quyết của G20 lãnh đạo bằng tấm gương “tăng cường thực hiện chức năng hiệu quả của các cơ quan chống tham nhũng hay các cơ quan thực thi pháp luật trong phòng ngừa và đấu tranh chống tham nhũng, [...] giúp cho các cơ quan này thực hiện chức năng của mình mà không chịu tác động bởi những ảnh hưởng không mong muốn”;

Lưu ý đặc biệt nỗ lực của Tổ chức Minh bạch Quốc tế tại Hội nghị quốc tế Chống Tham nhũng lần thứ 15 tại Brasilia tăng cường tính độc lập và hiệu quả của cơ quan chống tham nhũng;

Các đại biểu:

1. **Khuyến nghị** những nguyên tắc sau đây đảm bảo tính độc lập và hiệu quả của cơ quan chống tham nhũng:

- **NHIỆM VỤ:** Cơ quan chống tham nhũng phải có nhiệm vụ rõ ràng trong xử lý tham nhũng thông qua công tác phòng ngừa, giáo dục, nâng cao nhận thức, điều tra và truy tố, có thể thông qua một hay nhiều cơ quan được điều phối khác nhau;
- **PHỐI HỢP:** Cơ quan chống tham nhũng không thể hoạt động một cách biệt lập. Những cơ quan này cần xây dựng mối quan hệ công tác chặt chẽ với các cơ quan nhà nước, xã hội dân sự, khu vực tư nhân và các bên liên quan khác, bao gồm cả hợp tác quốc tế;
- **ỔN ĐỊNH:** Theo nguyên tắc pháp lý cơ bản của quốc gia, Cơ quan chống tham nhũng cần phải được thành lập trong khuôn khổ pháp lý đúng đắn và ổn định, như Hiến pháp hoặc một bộ luật đặc biệt nhằm đảm bảo tính liên tục của Cơ quan chống tham nhũng;
- **BỔ NHIỆM:** Người đứng đầu Cơ quan chống tham nhũng cần phải được bổ nhiệm thông qua một quy trình nhằm đảm bảo quan điểm phi chính trị, không thiên vị, trung lập, liêm chính và thực hiện đúng thẩm quyền;
- **LIÊN TỤC:** Trong trường hợp đình chỉ công tác, cho thôi việc, từ chức, nghỉ hưu hoặc kết thúc nhiệm kỳ công tác, tất cả các thẩm quyền của người đứng đầu Cơ quan chống tham nhũng cần phải được ủy quyền cho một nhân sự phù hợp trong Cơ quan chống tham nhũng trong một khoảng thời gian hợp lý cho đến khi bổ nhiệm được người đứng đầu Cơ quan chống tham nhũng mới;
- **CHO THÔI VIỆC:** Người đứng đầu Cơ quan chống tham nhũng được đảm bảo về nhiệm kỳ công tác và chỉ có thể bị cho thôi việc thông qua một quy trình pháp lý đầy đủ tương tự như quy trình cho thôi việc đối với các vị trí độc lập khác được pháp luật bảo hộ đặc biệt (ví dụ như Chánh tòa Tối cao);
- **TIÊU CHUẨN ĐẠO ĐỨC:** Cơ quan chống tham nhũng sẽ phải áp dụng những bộ quy tắc ứng xử với những tiêu chuẩn đạo đức cao nhất trong đội ngũ nhân sự và một chế độ tuân thủ chặt chẽ;
- **MIỄN TRỪ:** Người đứng đầu và các cán bộ của Cơ quan chống tham nhũng sẽ được miễn trừ khỏi những trình tự tố tụng dân sự và hình sự thông thường khi đang thi hành nhiệm vụ. Người đứng đầu và cán bộ Cơ quan chống tham nhũng sẽ được bảo vệ khỏi những rủi ro bị truy tố dân sự và hình sự vì lý do cố tình hãm hại.
- **THÙ LAO:** Các nhân sự của Cơ quan chống tham nhũng sẽ được trả thù lao xứng đáng để cơ quan này có đủ điều kiện tuyển dụng đủ nhân viên có năng lực;
- **THẨM QUYỀN ĐỐI VỚI NHÂN SỰ:** Cơ quan chống tham nhũng sẽ có thẩm quyền tuyển dụng và sa thải nhân viên theo quy trình nhân sự nội bộ rõ ràng và minh bạch;

- **NGUỒN LỰC ĐẦY ĐỦ VÀ TIN CẬY:** Cơ quan chống tham nhũng sẽ có đủ nguồn lực tài chính để thực hiện nhiệm vụ, dựa trên nguồn ngân sách của quốc gia, quy mô dân số và diện tích. Cơ quan chống tham nhũng sẽ có quyền được phân bổ nguồn lực đúng hạn, theo kế hoạch, tin cậy và đầy đủ để tăng cường năng lực từng bước và cải thiện hoạt động cũng như hoàn thành nhiệm vụ của Cơ quan chống tham nhũng;
- **TỰ CHỦ TÀI CHÍNH:** Cơ quan chống tham nhũng sẽ được phân bổ ngân sách và có toàn quyền quản lý và kiểm soát ngân sách mà không ảnh hưởng tới những chuẩn mực kế toán và yêu cầu kiểm toán phù hợp;
- **TRÁCH NHIỆM GIẢI TRÌNH NỘI BỘ:** Cơ quan chống tham nhũng sẽ xây dựng và hình thành những nguyên tắc và quy trình vận hành chuẩn, bao gồm cơ chế giám sát và kỷ luật, nhằm giảm thiểu những sai phạm hay lạm dụng quyền lực trong Cơ quan chống tham nhũng;
- **TRÁCH NHIỆM GIẢI TRÌNH BÊN NGOÀI:** Cơ quan chống tham nhũng sẽ bám chặt theo những nguyên tắc pháp quyền và sẽ chịu trách nhiệm trước các cơ chế hiện hành nhằm tránh việc lạm dụng quyền lực;
- **BÁO CÁO CÔNG KHAI:** Cơ quan chống tham nhũng sẽ báo cáo chính thống ít nhất mỗi năm một lần về các hoạt động của mình trước công chúng.
- **THÔNG TIN CÔNG KHAI VÀ SỰ THAM GIA CỦA NGƯỜI DÂN:** Cơ quan chống tham nhũng sẽ thông tin thường xuyên và thu hút sự tham gia của công chúng nhằm đảm bảo sự tin cậy của công chúng đối với tính độc lập, công bằng và hiệu quả của cơ quan này.

2. **Khuyến khích** Cơ quan chống tham nhũng tăng cường những nguyên tắc trên trong các cơ quan liên quan, trong quốc gia và mạng lưới khu vực của Cơ quan chống tham nhũng;

3. **Khuyến khích** Cơ quan chống tham nhũng tăng cường các nguyên tắc trên nhằm hỗ trợ các thành viên trong bộ máy hành pháp và lập pháp, những người hoạt động trong bộ máy tư pháp hình sự và dân chúng nói chung hiểu rõ hơn và ủng hộ Cơ quan chống tham nhũng trong việc thực hiện nhiệm vụ;

4. **Kêu gọi** Cơ quan chống tham nhũng vận động Chính phủ và các bên liên quan tăng cường thực hiện những nguyên tắc trên trong các diễn đàn chống tham nhũng quốc tế.

5. **Thể hiện** sự biết ơn và đánh giá cao đối với Ủy ban Xóa tham nhũng Indonesia đã tổ chức Hội nghị Quốc tế “Những Nguyên tắc của các cơ quan chống tham nhũng” với sự hỗ trợ của Chương trình Phát triển Liên Hợp Quốc và Cơ quan Chống Ma túy và Tội phạm Liên Hợp Quốc nhằm trao đổi và thống nhất về những nguyên tắc đối với các cơ quan chống tham nhũng Cơ quan chống tham nhũng.